Ner 234. ROK 1835. SRODA 14 PAZDZIERNIKA

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp 12. miesięczne złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Kalixta Papierza.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Dzierżymir.

Gazeta Krakowska.

Obserwacye Meteorologiczne.

Dzień godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepla podlug Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
7	27"6‴, 263	† 6° , 9	5‴, 95	Pł, Zachodni słaby	Pochmurno	Deszcz
12	6 , 732	† 7 , 6	6, 27	„ mocny	„ „	
13 3	6 , 928	† 8 , 2	6, 79	Pł.Zachodni mocny	„ „	
9	7 , 012	† 5 , 3	5, 94	„ średni	„ „	

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Część Urzędowa

Ceny zboża w czterech gatunkach na targowicy w Kleparzu przy Krakowie sprzedawanego.

Dnia 12 i 13 paźd: 1835 roku	1. Zł	1. gr	2. Zł	2. gr	3. Zł	3. gr	4 Zł	4 gr
Korzec Pszenicy..	15	15	14	—	13	15	11	24
— Żyta...	9		8	24	8	—	7	15
— Jęczmien:	9	6	8	24	8	15	8	—
— Owsa.......	5	—	4	24	—	—		—
— Grochu.....	15	—	—	—	—	—	—	—
— Jagieł.......	18	15	18	—	16	—	—	—
— Rzepaku..	19	—	—	—	—	—	—	—

Przekonali się o powyższych cenach zboża i oryginał jak zwykle podpisali:

Peszke. Nasturkiewicz W. G. VII.
Gołębiowski K. T.

Ceny bydła z targu d. 9 *Października* 1835 *r.*

Wół ważący mięsa czystego funtów 400, złp. 123; funtów 550 złp. —; funtów 450 złp. 153. funtów 350 złp. —, funtów 250, złp.99. Krowa średnia tłusta ważąca mięsa funtów 300 kosztuje złp. 86: chuda ważąca mięsa funtów 150 kosztuje złp. 46; Cielę średnie ważące mięsa funtów 48 kosztuje złp. 15 gr. —. Wieprz średni spaśny ważący mięsa funtów 148 kosztuje złp. —; chudy ważący mięsa funtów 135 kosztuje zł. 45. Skop średni ważący funtów 43, kosztuje zł: 13 gr. .

Przekonali się o powyższych cenach bydła i oryginał jak zwykle podpisali:

Peszke. Nasturkiewicz W. G. VII.
Gołębiowski K. T.

LOTERYA KRAJOWA.

W 681 ciągnieniu dnia 14 Październ: 1835 r. w przytomności osób od rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące numera:

33. — 74. —77 . — 64. — 41.

Przyszłe Ciągnienie 682 przypada d. 21 Października 1835 r.

Kraków. Od dwóch dni już i u nas kometa Halleja jest gołem okiem widziany. Wczoraj przy wypogodzonem niebie z wieczora, światło było o wiele jaskrawsze aniżeli onegdaj. Mnóstwo widzów przypatrywało się mu z ciekawością, tworząc jak zwykle przy podobnych zdarzeniach, tysiączne

domysły, i możeby nawet przyszło nie w jednem miejscu do pewników i zakładów, ale kometa, jakby się obawiając wydania tajemnicy, krótko świecił tą razą i skrywszy się pomiędzy grube chmury, położył koniec rozumowaniom.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Drezno 1 *Października.* Zapewniają powszechnie że 3 b. m. zgromadzenie dostojnych gości w Cieplicach rozjedzie się, osoby które z dworem austryackim nie udadzą się do Pragi, przez nasze miasto przejeżdżać będą. GPS

Paryż 27 *Września.* Już donieśliśmy że Król Filip szczerze pragnie pozyskania sobie stronnictwa legitymistów, postrzegłszy że z stronnictwem republikanckiem trudno mu począć, oto są blisze szczegóły: Krol Filip znajduje się w tych samych okolicznościach, w których był Napoleon, gdy uznał potrzebę zaprowadzenia tak zwanego *systeme de fusion* i ściągnienia do Tuileriów legitymistów. Nakazał on jak teraz Filip, ma się rozumieć, każdy swoim sposobem, milczenie stronnictwom. Miał za sobą stan średni, ma go i Król Filip, jak każdy inny miałby go na swéj stronie ktoby umiał powściągnąć bezrząd, przywrócić porządek i przez to zapewnić czynność przemysłowi. W osłabieniu stronnictwa republikańskiego, nie mniejsze zachodzi między temi dwiema epokami podobieństwo; lubo zaprzeczyć nie można, iż rząd Cesarski śmieléj tym nieprzyjacielem mógł pogardzać, a przynajmniéj go się bać, niż rząd lipcowy przez niego wzniesiony. Ale potrzebą, którą Król Filip równie czuje jak w ówczas Napoleon, jest, że bez przychylności a przynajmniej neutralności wielkich posiadaczów gruntowych, z których po wszystkie czasy stronnictwo legitymistyczne właściwie się składało, żadnych do ustalenia się nie ma widoków. G. C.

Madryt 23 *Września.* Dziennik *Revista* pisze z *Santa-Cruz de Mudeca* pod dniem 19 b. m. Przedwczoraj o godzinie 11 stanęły pod bronią batalijony należące do dywizyi jenerała Latre, i oświadczyły chęć połączenia się z wojskiem w Vicillo stojącymi. Jenerał opierał się temu mocno, ale upór żołnierzy przemógł, a o godzinie 12 w nocy wyruszyły batalijony, grenadyery konne i artyllerya połączyła się z niemi. Jenerał Latre odjechał o godzinie 4 rano na powrót do Madrytu. Dnia 18 rano weszła tu przednia straż armii Andaluzyjskiéj, na czele któréj stoi Las Navas. Żołnierzom z dywizyi Latre tu pozostałym oświadczył Las Navas że jeśliby nie chcieli znim wspólnie działać, zmuszać ich nie będzie i owszem da na drogę, pieniądze do Andaluzyi, ale 2ch tylko konnych grenadyerów wystąpiło z szeregu, reszta pozostała pod jego rozkazami. Wieczorem zaprosił Las Navas 80 żołnierzy z rozmaitych oddziałów do siebie na ucztę. Batalijony które ztąd dnia 16 w nocy wyruszyły, przybyły do Val de Penas. Jutro oczekiwane są dywizye z Cadix i Sevilli, dywizye te są już w pochodzie i prowadzą z sobą 17 dział. Cały korpus wyruszy ztąd razem do Ocenna, miasto to leży w Nowéj Kastylii o 15 mil od Madrytu.

O ostatnich wypadkach w Valencyi donoszą z Madrytu co następuje: Wycięcie załogi w twierdzy Rubiclos, która po trzydniowym mężnym oporze, poddać się musiała powstańcom, przeraziło wszystkie umysły. Wypadek ten do tego stopnia milicyę i załogę twierdzy Moras przyprowadził, że ją bez wystrzału powstańcom oddano. W Valencyi nie mniejsze było przerażenie, zwłaszcza gdy się dowiedziano że inne kolumny mogły wcześnie przybyć na pomoc oblężonym. Dnia 17 rano przymuszono Almodowara do wzięcia dymissyi, życie jego nawet było zagrożone niebezpieczeństwem. Fuster został ogłoszonym jeneralnym kapitanem, ale i ten musiał tego samego jeszcze dnia wieczorem ustąpić miejsca porucznikowi Boggiero. Z Madrytu wysłano kilka kompanii milicyi z artylleryą dla działania przeciwko powstańcom. Dnia 18 postanowiła Junta, 1) ażeby milicya przybrała nazwę gwardyi nsrodowéj, do któréj

każdy obywatel od 18 do 50 roku zaciągnąć się winien, 2) ażeby srebra i kosztowności po zniesionych klasztorach na korzyść dobra publicznego sprzedane były, 3) ażeby żadnemu nieprzyjacielowi ujętemu z bronią w ręku niedawano przebaczenia, 4) ażeby wszystkie wojska do czynnego działania przeciwko Karlistom użyte zostały. GPS.

Ministerstwo złożywszy podziękowanie Juntom za utrzymanie porządku w prowincyach, oświadczyło że chce wspólnie z niemi działać, że jednak nie uznaje ich za Junty Rządzące, ale tylko za Junty Prowincyonalne. Pan Mendizabal wysłał wczoraj kuryera do Lizbony z ponowieniem prośby o przysłanie 6000 piechoty i 800 jazdy. Jnny kuryer odjechał dniem przed tym do Londynu dla wystarania się o znaczny transport karabinów, któremi rekruci i załogi uzbrojone być mają, dotąd bowiem jest tylko 14 tysięcy czynnego żołnierza, armija zaś cała liczy tylko 80 tysięcy ludzi. Wniosek rozwiązania kortezów ostatecznie odrzucony został, dla zwołania bowiem nowej Izby, potrzeba by wprzód ustanowić nowe prawo o wyborach, a to przy dzisiejszych stosunkach sprowadziłoby upadek statutu. (G.P.S.)

Bilbao 20 *Września*. Część Karlistów opuściła okolice nasze i udała się ku Murguja dla strzeżenia obrotów Kordowy, a mała liczba tu zostawiona, pilnuje obrotów tutejszych jenerałów. Espeleta wyruszył onegdaj rano ku Balmaseda, a legija angielska fałszywym pochodem ku Durango zakrywała obrot Espelety, jenerał ten niewielkie ma w wojsku zaufanie. Espartero z ran został już uleczony. Jenerałowie Evans (brat naczelnego wodza legii) Chichester i Reid przybyli tu onegdaj z Portugalette z pułkiem 9tym. Przybycie osmego pułku i korpusu celnych strzelców codziennie jest spodziewane. Dla utrzymania kommunikacyi między Portugalette a morzem sypią okopy przy rzece. Zdaje się że jenerał Evans przed zupełnem zapełnieniem swojego korpusu nie wyruszy w pole. Angielski okręt wojenny »Izabella II« i okręt parowy hiszpański »Reina Gobernadora« krążą po nad brzegami, gdyż czatują na dwa okręta z bronią, amunicyą i ochotnikami dla Don-Karlosa nadejść mającemi. W przeszłym tygodniu zabrali Karliści dwa brygi hiszpańskie przysłane ze solą z Kadix. Wyjście legii posiłkowej z St. Sebastyan ośmieliło tamecznych Karlistów, niejaki Aspiaza który sześciu Anglików do przejścia na stronę Karlistów namówił, i z dowódzcą Karlistów p. Gonnez korrespondencyę utrzymywał, przyniosł teraz listy do dowódzców pułku z Oviedo i Iaen; pierwszy odebrawszy list wezwał posłańca na 4tą po popoludniu do siebie i nikomu nic o nim nie wspomniał, drugi zaś udał się do kommendanta St. Sebastyan i przeczytał mu list, w którym oddania miasta Karlistom bez przelewu krwi domagano się. Aspiazę natychmiast uwięziono, a dowódzca pułku z Oviedo zostaje pod zarzutem, gdyż Karliści przed kilku już dniami chwalili się że go dla siebie zyskali. Mieszkańcy domagają się jego ukarania. Jenerał Karlistów Gomez dowiedziawszy się o uwięzieniu Aspiazy, rozkazał schwytać w Hernani kilka rodzin sprzyjających sprawie królowej, i oświadczył że ich spotka los Aspiazy. Władze królowej odpowiedziały że Aspiaza przekonany o szpiegostwo, sądzony będzie według konwencyi Eliota, co się zaś tycze uwięzienia rodzin w Hernani, to nie opiera się ani na prawie ani na konwencyi, a gdyby ich nie uwolniono, wówczas wszystkie rodziny officerów i żołnierzy Karlistowskich będą uwięzione i podobnemu ulegną losowi. Gomez nie przestawał więzić rodziny Krystynistów, więc i władze w St. Sebastyan uwięziły wiele rodzin Karlistowskich w mieście i okolicy, z któremi się podobnie jak Karliści z Krystynistami obchodzić będą. Rada miejska i milicye w St. Sebastyan udały się do jenerała Jaureguy i prosiły go ażeby teraz niewychodził z Miasta. GPS.

Londyn 30 *Września*. Prawo Lynchowe które w tych czasach znowu po kilkakroć

razy w zjednoczonych stanach Ameryki północnej zastosowane było, z tąd wzięło swój początek: W pewnej sprawie kryminalnej w państwie Mississipi orzekły raz sądy niewinność osoby której ukarania powszechnie się spodziewano. Sędzia jeden z nazwiska Lynch, dzieląc oburzenie publiczności zerwał się ze swego stołka, wezwał pospólstwo na pomoc i nakazał obwinionego bez dalszych ceremonii schwycić i powiesić. Tak ogólne postępowanie otrzymało odtąd nazwę *Lynch-law.* W Anglii istniało dawniej jeszcze podobne prawo pod nazwą *Lydford-law.*

Z Hamburga przybył tu Karol Kalling oficer szwedzki, który ma od króla swego pozwolenie wejścia w służbę hiszpańską.

Utarczki z Kaframi na przylądku dobrej nadziei, trwają ciągle, Kafrowie stoją teraz w znacznej liczbie nad brzegami rzeki Kei zebrani. Pułkownicy Somervet i Schmidt wyruszyli na przeciwko nim. Nie dawno znikł oficer z 30 ludźmi, zdaje się że wpadli w ręce nieprzyjaciół. Oddział kapitana Bosz stoczył z Kaframi walkę w której im 30 ludzi ubił i 4000 sztuk bydła zabrał, kapitan otrzymał dwie rany i ubito pod nim konia. GPS

Dnia 9 sierpnia obchodzoną była w Buenos-Ayres dwudziesta rocznica niepodległości rzeczy pospolitej. W Montevideo udzielono amnestyę więźniom politycznym. Wiadomości z Para są bardzo niepomyślne, w całej prowincyi panuje największy nieporządek, 5 do 6000 Indyanów zamierza uderzyć na miasto którego załoga wynosi tylko 300 ludzi. Większa część kupców schroniła się na okręty angielskie. W wielu częściach prowincyi Chilis było znowu okropne trzęsienie ziemi które wielkie porobiło spustoszenia. Okręt »Emeline« wziął na pokład Murzyna od pana swojego zbiegłego; nieszczęśliwy ten wsiadł na łódkę i puścił się na morze, a upłynąwszy 640 mil morskich od lądu spotkał oswobadzający go okręt. GPS

Rzym 22 *Września.* Oprócz duchownych przybywa tu także wiele rodzin hiszpańskich. Pomiędzy duchownemi mają niektórzy wiele pieniędzy, a większa jednak część cierpi niedostatek, co ich robi w Rzymie chciwym pieniędzy, nie bardzo przyjemnymi gośćmi.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

Północni Amerykanie odznaczali się zawsze obszernością spekulacyjnego ducha, który posunęli nieskończenie dalej od mistrzów swoich, anglików. Na kilka miesięcy przed zjawieniem się cholery w Nowym Orleanie, spekulant jeden w Boston, wyprawił ztamtąd do Nowego Orleanu okręt z ogromnym ładunkiem trumien.

W Kopenhadze, na przedstawieniach teatralnych wolno gwizdać na złą sztukę lub grę aktorów tylko przez ciąg 10 minut. Po upływie tego czasu, z rozkazu dyżurnego oficera, dobosz uderza w bęben, i odtąd każdy z gwizdżących narazilby się na niechybny areszt.

Na wschodzie, szczególniej u Persów, korrespondencye odbywają się zwykle na papierze kolorowym, a nawet złotym i srebrnym. Otrzymujący list ma się za najbardziej uczonego jeśli pisany jest na papierze białym ze złotemi kwiatami. Format papieru stosuje się podobnież do godności osoby list otrzymującej. Listy pisywane przez monarchę perskiego do Ludwika XIV miały po 3 stopy długości; pisywane zaś do Sułtana, W. Wezyrów miewają wzdłuż po 4 do 7 stóp. Listy książąt tatarskich do władzców zachodnich miewały z razu tylko po 2 stopy, lecz potem w miarę tego jak coraz bardziej potrzebowali ich łaski, urosły aždo stóp 9iu Sławny Tamerlan, przez szczególny szacunek ku sułtanowi Egyptskiemu, napisał doń list od 70 sążni długości.

W Rajahstanie, jednej zprowincyi indyjskich, mieszkańcy ulegają szczególnej chorobie znanej pod nazwiskiem gwinejskiego-robaka. Choroba ta tak jest powszechną, iż spotykający się na ulicach, zapytując jeden drugiego o zdrowiu, używają zwykle słów: »jak się ma pański robaczek!»

Doniesienie.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od 13 *do* 14 *Pazdziernika*

Ankwicz hrabina z Galicyi, Pfützner Jan, Lewi Ewa, Polanowicz Maciej wszyscy z Polski.

WYJECHALI Z KRAKOWA.

Czacka Aniela hr: do Galicyi, Sternberg Ludwik do Galicyi.